

ВЗАЄМОДІЯ СХІДНОСЛОВ'ЯНСЬКИХ МОВ МІЖ СОБОЮ ТА З ІНШИМИ МОВАМИ. ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ

Дмитренко О. П.

*ДВНЗ «Київський національний
економічний університет імені В.
Гетьмана»*

ОСОБЛИВОСТІ МІЖМОВНОЇ ЕКВІВАЛЕНТНОСТІ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ НА ПОЗНАЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ РЕАЛІЙ У СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

У статті розглядається проблема міжмовної еквівалентності, її рівні на матеріалі фразеологічних одиниць соціально-економічної сфери сучасної німецької та української мов.

Ключові слова: міжмовні фразеологічні еквіваленти, макросиметричний фразеологічний еквівалент, десиметричний фразеологічний еквівалент, квазісиметричний фразеологічний еквівалент, мікросиметричний фразеологічний еквівалент, асиметричний фразеологічний еквівалент.

Метою цієї статті є виявлення схожості та відмінності у семантиці досліджуваних мовних знаків та визначення міжмовної еквівалентності на рівні окремої ФО у порівнюваних мовах.

Проблема міжмовної семантичної еквівалентності має багату історію дослідження в аналах філософської та лінгвістичної думки. Існувало дві кардинальних точки зору на цю лінгвістичну проблему: аристотелівська та гумбольдтіанська. Мислитель античності Арістотель, базуючись на єдності матеріального світу, постулював повну ідентичність змістовної сторони словесного знака у різних мовах і вбачав своєрідність кожної мови лише у зовнішньому / звуковому чи графічному вираженні [1, т. 2, с. 93]. Антична ідея паралелелізму між словами, поняттями і предметами довгий час існувала у філософській думці, пройшовши перипетії середньовічної полеміки реалістів і номіналістів, витримавши випробування англійського емпіризму та німецького ідеалізму, вона знову воскресла у «Логіко-філософському трактаті» Л. Витгенштейна [5]. На плідному

грунті європейської філософії, представленої працями Ф. Бекона, Дж. Локка, Г. В. Лейбніца, Дж. Віко, Е. Бонно де Кондільяка, І. Г. Гердера німецький дослідник В. фон Гумбольдт вперше чітко та виразно дав лінгвістичну інтерпретацію індивідуальній своєрідності мов, заклавши фундамент для подальшого розвитку багатьох сучасних концепцій. Наріжним каменем лінгвістичних досліджень він вважав вивчення індивідуальної специфіки кожної окремої мови, вираженою не тільки в звуковій будові, але й, перш за все, в організації змістовної сторони, переплетеної з функціонуванням людської думки та нерозривно пов'язаної з духом народу, що говорить цією мовою. Дослідник, відзначаючи неминучу подібність образів, що виникали в уяві різних індивідів навіть при найконкретнішому вжитку слова у якості матеріального знака поняття, стверджував, проте, що «... кожне слово містить те, що не підлягає подальшому словесному уточненню, і, що слова різних мов ніколи не бувають синонімами, навіть, якщо позначають в цілому однакові поняття» [7, с. 181]. Найрадикальнішу позицію щодо цього питання зайняв вітчизняний мовознавець О. О. Потєбня, який стверджував, що навіть, «... коли дві особи розмовляють на одній мові і розуміють один одного, то зміст даного слова в обох є різним, але уявлення настільки є схожим, що може сприйматися як тотожне» [18, с. 185].

Першоджерелом контрастивно-порівняльного вивчення мовних фактів є ідеї В. фон Гумбольдта, який вагомого значення надавав порівняльному вивченню мов і зазначав, що дослідження такого плану «... дають змогу зробити правильні та суттєві висновки про мови, про розвиток народів та становлення самої людини, якщо такі дослідження стануть самостійним предметом, спрямованим на виконання своїх завдань і досягнення цілей» [7, с. 21].

Підвалини зіставному вивченню мов були закладені видатними вітчизняними та зарубіжними дослідниками, як от: Ю. Ю. Аваліані, А. М. Бушуй, Р. А. Будагов, В. Г. Гак, Р. П. Зорівчак, Д. І. Кваселевич, М. П. Кочерган, В. Н. Ярцева, Е. Eckert, J. Filipes, G. Helbig, J. Korhonen, E. Piirainen.

У період свого становлення контрастивна лінгвістика була глобально орієнтована на потреби практики викладання іноземних мов. До 70-х років ХХ ст. конфронтативні дослідження були сконцентровані у сфері фонетики / фонології і граматики (у морфології). Лексика і синтаксис розглядалися рідко й фрагментарно [26, с. 207]. У подальшому диспропорції у контрастивних

дослідженнях поступово усувалися. В цей час активно досліджується лексико-семантичний рівень мови [6, 11, 12, 14, 22, 23]. Попри все, найменш розробленими й дослідженими залишаються контрастивна лексикологія і контрастивна семантика, що обумовлене самою сутністю лексико-семантичної системи мови, аморфністю її внутрішньої організації, великою кількістю внутрішньорівневих та міжрівневих зв'язків мови та труднощами виокремлення і визначення основної одиниці рівня – слова [8, с. 25]. Все це ускладнює віднаходження системних, первинних ознак, за якими повинно відбуватися зіставлення. У системних контрастивних лексико-семантичних дослідженнях постає нагальна проблема вибору *tertium comparationis*. Поняттям, що обумовлює цей вибір і визначає характер зіставлення, є *еквівалентність*, яка встановлюється у ході контрастивного аналізу на основі виявлення рис схожостей і відмінностей у порівнюваних об'єктах. Еквівалентність і *tertium comparationis* розглядаються вченими як два боками однієї медалі [14, с. 21].

У лінгвістиці другої половини ХХ століття порівняльно-зіставні дослідження здійснюються на базі окремих мовних явищ та розглядаються відношення еквівалентності між мовними одиницями різних рівнів [12, 23, 24]. Кардинальною проблемою мови і центральним питанням лінгвістики» вважається «еквівалентність у відмінностях» (*equivalence in difference*) [25].

Проблеми міжмовної еквівалентності довгий період вивчалися окремо у рамках лексико-семантичного рівня мови. Кожний етап розвитку науки про значення мовних одиниць (діахронічна, синхронічна, формальна, когнітивна семантика) вносив свій вклад у розробку цієї проблеми.

Перші контрастивні дослідження фразеологічних одиниць були проведені українськими вченими [9, 10]. Пізніше контрастивні дослідження проводилися на базі конкретних пар мов, зокрема німецької і російської: О. Д. Райхштейн, К. Х. Крушельницька, Л. Г. Попова, А. В. Федоров, Р. Р. Чайковський, О. Е. Щемельова, Е. Сrome, Е. Eichler, С. Földes; німецької й інших мов: В. Г. Гак, В. М. Мокієнко, Е. Х. Ротт. Зусилля вчених були спрямовані на вивчення спільного й національно-специфічного у різних мовних картинах світу на основі системного аналізу особливостей кожної з порівнюваних мов та на виявлення міжмовної еквівалентності.

Дослідження проблеми міжмовної еквівалентності у сфері фразеологічної семантики є актуальним і чекає свого вирішення, оскільки на тлі цих пошуків розкривається своєрідність рідної мови і культури, національно-культурна специфіка порівнюваних мов, особливості відображення і сприйняття світу етносом. Надзвичайно перспективними та плідними є виявлення етнокультурних та індивідуально-психологічних рис номінації одних і тих самих явищ та предметів у порівнюваних мовах.

Даний пошук є однією з можливостей вивчити, розкрити, порівняти багатий потенціал певної частини фразеологічного фонду німецької та української мов, продемонструвати його своєрідність, схожість та відмінність. Як відомо, основними рівнями зіставного аналізу у фразеології є: а) зіставлення конкретних ФО; б) зіставлення фразеологічних груп і розрядів; в) зіставлення фразеологічних систем [19]. Дане дослідження здійснюється на рівні зіставлення певних фразеологізмів німецької та української мов для вираження соціально-економічних реалій. У даному пошуку ми дотримуємося широкого розуміння фразеологічної одиниці, тобто розглядаємо всі можливі стійкі словесні сполуки, і сподіваємося, що це уможливить детальніший теоретичний опис багатовимірної семантики фразеологічних одиниць (далі ФО). Пошук проводимо на основі ономасіологічного підходу, тобто, від змісту до способу його вираження у зіставлюваних мовах. У даній розвідці дотримуємося принципу первинного вивчення самого об'єкта порівняння до його міжмовного зіставлення (автор статті має захищене дисертаційне дослідження на тему «Фразеологічні одиниці на позначення соціально-економічних реалій у сучасній німецькій мові: структурний та семантичний аспекти»). У ході аналізу спочатку виявляємо тотожності у порівнюваних мовах, далі виявляємо відмінності. У зіставленні фразеологізмів німецької та української мов користуємося власною картотекою німецьких фразеологізмів автора та українськими лексикографічними джерелами. Приймаємо до уваги також і твердження про апроксиматичність аналізу та його результатів, оскільки кожний фразеологізм займає у системі своєї мови своє специфічне місце і має особливу значущість, яка не повторюється в незмінній формі в іншомовному середовищі для співвідносного акту. Однак, зауважимо, що у семантиці фразеологізму існує вірогідність (можливість) до порівняння з іншою такою одиницею за принципом співвіднесення асоціативно-образної основи

звороту. Ця здатність до порівняння не діє у рамках рідної для мовця лінгвокультурології, а є актуальною при перетині фразеосистем різних мов.

Типовим для зіставного мовознавства сьогодення, як зазначає А. Е. Левицький, є «використання надбань різних наукових течій у проведенні лінгвістичних досліджень на основі добре налагоджених традиційних підходів до зіставлення мовних даних з метою виявлення ізоморфних та аломорфних рис» [15]. В основу виокремлення рівнів міжмовної фразеологічної еквівалентності кладемо ідею компаративного параметра, виокремленого у функціонально-параметричній моделі семантики фразеологічних одиниць, з деякими, проте, уточненнями та доопрацюваннями [4]. Компаративний параметр побудовано на принципі макрокомпонентої структури семантики ФО, розробленого вченими В. М. Телія, Ю. П. Солодуб, Д. О. Добровольський, М. Л. Ковшова. До того ж у дусі теорії симетрії і асиметрії як двох взаємозв'язаних і взаємовиключних проявів системності мови і мовлення, ми спираємося на загальне визначення симетрії як ступеня співпадання, однакове розташування яких-небудь частин відносно чогось. Цим ми підтверджуємо думку Ф. де Сосюра про те, що будь-яка відмінність у ідеї намагається виразити себе різними означаючими. Під еквівалентом ми розуміємо стійку одиницю мови, що має закладену при формуванні образа той чи інший ступінь вірогідності бити зрозумілою в іншій лінгвістичній культурі, одиницю, що відображає певний ступінь тотожності фразеологічних картин світу у порівнюваних мовах.

У корпусі фразеологічних одиниць на позначення соціально-економічних реалій у сучасній німецькій та українській мовах ми виокремлюємо наступні рівні міжмовних фразеологічних еквівалентів: *макросиметричний, десиметричний, квазісиметричний, мікросиметричний, асиметричний*.

До *макросеметричних* фразеологічних еквівалентів відносяться такі фразеологічні одиниці німецької й української мови, які співпадають за всіма макрокомпонентами семантичної структури фразеологізму (*денотативним, граматичним, оцінним, емотивним, мотиваційним, стилістичним*). Так, наприклад: а) поняття «джерело прибутку» в німецькій та українській мовах виражаються ідентичними ФО *die melkende Kuh* (розм.) дослів. дійна корова [НУФС, т.1, с. 413: 1275] та укр. *дійна корова* (ірон.) [СФУМ, с. 308: 300]; б) поняття «надто бідний» *arm wie eine Kirchenmaus* дослів. бідний як церковна миша

[RW, B.11: 58] та укр. як (мов, ніби) *церковна миша бідний* [СФУМ, с. 390: 267]; в) поняття «засоби, найнеобхідніші для прожитку, для існування»: *das liebe (tägliche) Brot* дослів. хліб насущний [НУФС, т. 1, с. 124: 1659] та українська ФО *хліб насущний (насушний)* [СФУМ, с. 746: 68]; г) поняття «жити розкішно, багато, без будь-яких обмежень»: *auf groβem Fuβe leben* дослів. жити на широку ногу [НУФС, т. 1, с. 233: 1147] та українська ФО *жити на широку ногу* [СФУМ, с. 439: 227]; д) поняття «марна, даремна, безрезультатна праця»: *Das Faβ der Danaiden* дослів. бочка данаїд та українська *бочка данаїд, бездонна бочка* (книж.) [СФУМ, с. 439: 227]; е) поняття «раптове збагачення, великі прибутки»: *der Goldene Regen* дослів. золотий дощ [НУФС, с. 275: 1200] та українська ФО *золотий дощ* [СФУМ, с. 219: 479].

Десиметричним фразеологічним еквівалентом будуть фразеологізми німецької та української мов, що мають структурно-семантичні співпадання, але при цьому мають незначні лексичні, граматичні й лексико-граматичні відмінності. Поняття «*піти прилюдним, публічним торгом, з аукціону*» виражається у німецькій мові *unter den Hammer kommt* дослів. піти під молоток [НУФС, т. 1, с. 301: 268], а в українській мові – *піти з молотка* [СФУМ, с. 404: 387].

Багатозначні фразеологічні одиниці у порівнюваних мовах можуть співпадати лише в одному із своїх значень, як от: німецька ФОСЕР *jmdm das Brot vom Munde stehlen* – дослів. красти у кого-небудь хліб з рота – «віднімати заробіток у кого-н.» [НУФС, т. 1, с. 124: 1662] співпадає з ідентичною українською *відривати [шматок] [хліба] від рота* 1. «відмовляти собі у найнеобхіднішому заради кого чи чого-небудь»; 2. «позбавляти кого-небудь найнеобхіднішого, забираючи його собі» [СФУМ, с. 105: 489] лише у другому значенні.

Квазісиметричний рівень фразеологічної еквівалентності мають близькі за структурою фразеологічні одиниці порівнюваних мов, але помітні відмінності у сфері вжитку, національній культурі, способі життя. Такі фразеологізми є псевдоподібними. Так, наприклад, у німецькій мові *eine Stecknadel in einem Heuschaber suchen* [НУФС, т. 2: 1828] дослів. шукати голку в сіні означає «робити марну справу» [НУФС, т. 2: 1828], а в українській мові – *як (мов, ніби) голку в сіні шукати* – «шукати безрезультатно, марно» [СФУМ, с. 155: 141].

Мікросиметричний рівень фразеологічної еквівалентності властивий тим порівнюваним фразеологічним одиницям, які мають однакове значення, але відрізняються образністю внутрішньої форми,

національно-культурним колоритом. Так, наприклад, поняття «низька ціна, низька вартість» у німецькій мові виражається за допомогою флоронімів *Pfifferlig* (гриб лисичка), *taube Nuß* (пустий горіх), *faule Bohne* (гнила квасолина), *Schuß Pulver* (незначна кількість пороху, необхідного для одного пострілу), що є словами компонентами таких ФОСЕР: *etw. ist keinen / nicht einen Pfifferlig* (гриб лисичка) *wert sein* [НУФС, т. 2: 105]; *das ist so viel wert, wie eine taube Nuß* (пустий горіх) [НУФС, т. 2: 83]; *das ist keine faule Bohne wert* (ugs.) – “щось не варте гнилої квасолини”; *keinen Schuß Pulver wert sein* (розм.) [RW, В.11: 590], де слова-компоненти *Schuß Pulver* означає незначну кількість пороху, необхідної для одного пострілу. Це поняття в українській мові передається за допомогою назв найменших грошових одиниць *гроша, карбованця, щербатої копійки, шага', ш'еляга, мідного п'ятака*, що є словами-компонентами у ФО *не вартий* (не варт) [і] [ламаного] *гроша (карбованця, [щербатої] копійки, шага', ш'еляга [мідного] п'ятака)* [в базарний день] [СФУМ, с. 52: 26]; *гріш (копійка, шаг) ціна [в базарний день] кому, чому* [СФУМ, с. 758: 38]. Різну образність мають також і ФО порівнюваних мов для вираження поняття «жити в статках, з комфортом», як от: у німецькій фразеології [warm] *in der Wolle sitzen* (veraltet) [НУФС, т. 2: 327]; *j-d sitzt* (або *lebt, fühlt sich*) *wie die Made im Speck* [НУФС, т. 2: 38]. В українській мові існує ФО як *вареник* у маслі (у сметані) [СФУМ, с. 51: 19].

Асиметричний рівень фразеологічної еквівалентності типовий таким німецькі чи українським фразеологізмам, які не знайшла свого відображення у фразеологічних фондах порівнюваних мов. Такі ФО називають безеквівалентними, лакунарними. Зміст таких ФО передається на іншу мову описовим чи семантичним перекладом. Німецька ФО *an den Bettelstab Bettelstab kommen* – «збідніти, зубожіти, розорити, пустити з торбою» [НУФС, т. 1, с. 98] для розкриття свого значення вимагає пояснення. Слово-компонент *Bettelstab* означало палицю старця. У германців існував такий звичай: той, кого виганяли з роду або з поселення за якісь провини перед людьми, повинен був покидати рідні місця і йти у світ з білою палицею в руці. Пізніше вираз зазнав переосмислення і набув значення «збідніти, зубожіти, розорити, пустити з торбою». А зміст серії наступних ФО ґрунтується на основі древнього звичаю германців записувати крейдою на спеціальній дошці борги своїх клієнтів і в такий спосіб визначати рівень їх заборгованості: *immer tiefer in die Kreide greaten; bei j-m (tief або hoch) in der Kreide stehen*

greaten (або *sein, stecken*), а також *in die Kreide kommen* – “залізити в борги по самі вуха” [НУФС, т. 1, с. 409]. Іноді господар вдавався до хитрощів і записував борг у двічі більшим, а про це свідчить наступна ФО: *mit doppelter Kreide (an)schreiben* (тж. *doppelte Kreide nehmen*) – «обраховувати, обдурювати» [НУФС, т. 1, с. 409]. Асиметричною є й наступна ФО *auf der Bärenhaut liegen*, а також *sich auf die Bärenhaut legen* – «ледарювати, байдикувати» [НУФС, т. 1, с. 76]. Вираз виник у гуманістичних колах XVI століття на основі твердження Таціуса у творі «Германія» (Розділ 15) про спосіб життя древніх германців. Його поширенню в значній мірі сприяла студентська пісня «Von Tacius und den alten Deutschen».

А наступні українські фразеологізми є асиметричними до німецьких ФО, оскільки для їх розуміння потрібно знати реалії життя українського народу, його звичаї, легенди, вірування. Так, поняття «жити дуже бідно» виражають такі ФО: *годувати злидні* (злиднів) жити в нужді, в бідності [СФУМ, с. 154: 124]; *голий, босий і простоволосий* [СФУМ, с. 155: 133], *голий, як бубон* (як турецький святий) [СФУМ, с. 155: 134]; поняття «займатися чим-небудь непотрібним, безрезультатним; марно гаяти час» – *товкти воду в ступі* [СФУМ, с. 714: 100], де слово-компонент *сту́па* означає древній пристрій для обробки зерна для подальшого його використання й приготування їжі. Не мають свого відповідника у німецькій мові й наступні фразеологізми «казав пан, кожуха дам», «кожух і свита, і душа сита». Слова-компоненти кожух і свита у цих ФО є українськими реаліями, що означали основні види одягу українців у минулому, а саме: кожух – теплий зимовий одяг, а свита – весняно-осінній вид одягу. Кожух шили з вичинених овечих шкур, а свиту – ткали з ниток овечої вовни. В українських родинних господарствах дуже поширеним було вічарство. За корисність народ високо цінував цю домашню тварину. Про це свідчить народна мудрість: «кожух і свита, і душа сита».

Зібраний матеріал не претендує на довершеність та точність викладення, але дає підстави зробити наступні висновки. Результати даного пошуку розкривають приховану інформацію про наївну картину світу двох етносів, демонструють особливості сприйняття ними навколишнього середовища, представляють національно-культурну інформацію порівнюваних народів, уможливають реконструкцію концептуальної та мовної картини світу у порівнюваних мовах.

Література:

1. Аристотель. Сочинения в 4-х томах. – М., 1978. – Т. 2. – 687 с.
2. Аристотель. Сочинения в 4-х томах. – М., 1983. – Т. 4. – 830 с.
3. Бондарко А. В. Интерпретационный компонент языковых значений и понятие эквивалентности в сопоставительной лингвистике // *Zeitschrift für Slavistik*. – 1990. – Bd. 35. – № 4. – С. 482–487.
4. Василенко А. П. Аспекты семантики фразеологизмов (на материале русского и французского языков): автореф. дис. кандидата филол. наук: спец. 10.02.01 «Русский язык», 10.02.19 «Теория языка» / А. П. Василенко. – Орёл, 2011. – 28 с.
5. Витгенштейн Л. Логико-философский трактат. – М., 1958. – 133 с.
6. Гак В. Г. Сравнительная типология французского и русского языков: Учеб. для студентов пед. ин-тов по спец. «Иностр. яз» – 3-е изд., дораб. – М.: Просвещение, 1989. – 288 с.
7. Гумбольд В. фон Избранные труды по языкознанию. – М.: Просвещение, 1984. – 397 с.
8. Девкин В. Д. Контрастивная лексикология // *Конфронтативная лингвистика*. – К: Лыбедь, 1990. – С. 25–38.
9. Зорівчак Р. П. До методології вивчення фразеологічних одиниць у контрастивних дослідженнях // *Нариси з контрастивної лінгвістики*. – К.: Наукова думка, 1979. – С. 59–65.
10. Квеселевич Д. И. К вопросу о фразеологических интерсификаторах (на материале русского и английского языков) // *Сб. науч. трудов // Мос. гос. пед. ин-т иностр. яз им. М. Тореза*. – 1972. – Вып. 71. – С. 185–191.
11. Кириллова Н. Н. О типологии межязыковых фразеологических соответствий // *Проблемы идиоэтнической фразеологии*. СПб. : ЛГПИ им. А. И. Герцена, 1977. – С. 33–42.
12. Которова Е. Г. Межязыковая эквивалентность в лексической семантике. – Frankfurt am Main, 1998. – 343 с.
13. Кочерган М. П. Основи зіставного мовознавства: Підручник. – К.: Видавничий центр «Академія», 2006. – 424 С.
14. Кшешовский Т. П. Эквивалентность, конгруэнтность и глубинная структура // *Новое в зарубежной лингвистике*. – М., 1989. – Вып. XXV. *Контрастивная лингвистика*. – С. 42–62.
15. Левицкий А. Е. Українська зіставна лексикологія початку ХХІ століття: перспективні напрями

16. Эмирова А. М. Аспекты сопоставительного изучения фразеологической семантики // Проблемы зiставної семантики. – Вип. 7. – К.: КНЛУ, 2005. – С. 252–256.
17. Попова Н. В. Особенности конфронтативно-фразеологического сопоставления русских и немецких устойчивых словесных комплексов // Вестник Челябинского гос. ун-та. Филология. Искусствоведение. 2009. – Вып. 34. – С. 98–104.
18. Потебня А. А. Полное собрание сочинений. – Харьков, 1926. – Т. 1. – 205 с.
19. Райхштейн А. Д. Сопоставительный анализ немецкой и русской фразеологии. – М.: Высшая школа, 1980. – 143 с.
20. Солодуб Ю. П. Контрастивная фразеология // Филологические науки. 1998. – № 4. – С. 57–65.
21. Солодуб Ю. П. Русская фразеология как объект сопоставительного структурно-типологического исследования (на материале фразеологизмов со значением качественной оценки лица). – М.: Высшая школа, 1985. – 143 с.
22. Стернин Типизированное представление о структуре значения языкового знака в условиях разных культур // Психолингвистические исследования в области лексики и фонетики. – Калининград, 1983. – С. 140–148.
23. Стернин О понятии межязыковой лексической эквивалентности // Synchroner slawisch-deutscher Sprachvergleich. Berlin: Akad. der Wiss. der DDR, 1989. – С. 55–64.
24. Швачко К. К., Терентьев П. В., Янукян Т. Г., Швачко С. А. Введение в сравнительную типологию английского, русского и украинского языков. – К.: Вища школа, 1977. – 148 с.
25. Якобсон Р. Избранные работы. – М., 1985. – 455 с.
26. Bondzio W. Bemerkungen zur linguistischen Konfrontation in der Linguistik // Wiss. Z. Humboldt Univ. – 1973. – Н. 3. – S. 432–443.
27. Korunets I. V. Contrastive Typologie of the English and Ukrainian Languages. – Вінниця, 2003. – С. 165–172.
28. Krzeszowski T. P. Equivalence Congruence and Deep Structure // Papers in Contrastive Linguistics / Ed. G. Nickel. – London, 1971.
29. Palm, Ch. Phraseologie: eine Einführung [Text] / Ch. Palm. – Tübingen: Gunter Narr Verlag, 1995. – 130 S.
30. (НУФС, т. 1) Гаврись В. І., Пророченко О. П. Німецько-український фразеологічний словник. Том І. – К.: Рад. шк., 1981. – 416 с.

31. *НУФС, т. 2)* Гаврись В. І., Пророченко О. П. Німецько-український фразеологічний словник. Том 2. – К.: Рад. шк., 1981. – 416 с.
32. Словник фразеологізмів української мови / Уклад.: В. М. Білоноженко та ін. – К. : Наукова думка, 2003. – 1104 с. – (Словники України).

Дмитренко Е. П. Особенности межязыковой эквивалентности фразеологических единиц, обозначающих социально-экономические реалии в современном немецком и украинском языках. В статье рассматривается проблема межязыковой эквивалентности, ее виды на материале фразеологических единиц социально-экономической сферы современного немецкого и украинского языков.

Ключевые слова: межязыковое сопоставление, межязыковые эквиваленты, макросимметричный фразеологический эквивалент, десимметричный фразеологический эквивалент, квазисимметричный фразеологический эквивалент, микросимметричный фразеологический эквивалент, асимметричный фразеологический эквивалент.

Dmytrenko O. P. Peculiarities of the interlingual equivalence of the phraseological units for designation social-economic realias in modern German and Ukrainian languages. The article is devoted to the actual linguistic problem – the interlingual equivalence, the level of the phraseological units for designation social-economic realias in modern German and Ukrainian languages.

Key words: interlingual phraseological equivalents, macrosymmetrical phraseological equivalent, nonsymmetrical phraseological equivalent, quasisymmetrical phraseological equivalent, microsymmetrical phraseological equivalent, unsymmetrical phraseological equivalent.